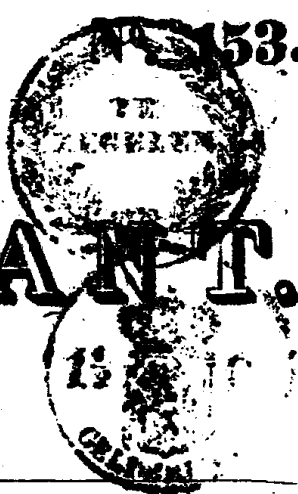

ARNHEMSE SCOURANT.

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is ƒ5 in de drie maanden.

DINGSDAG 3 AUGUSTUS.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels, ƒ1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Engelsche aanspraken, ten gevolge van het Belgische traktaat.

Meermalen heeft men er bij de regering op aangedrongen, dat men voor onze Overzeesche bezittingen een vrijer handelsstelsel zou openen en niet door verbodswetten of hooge beschermende regten zich een monopolie zou trachten te verwerven. De ministers hebben zich altijd daartegen verklaard en gezegd, dat dit de ondergang der koloniën en het middel wezen zou, het vaderland van die rijke inkomsten der Overzeesche bezittingen, zonder welke Nederland, dank zij zijn onverstandig bestuur, niet meer zou kunnen blijven bestaan; te berooven. Wij willen het paradoxe dier meening buiten beschouwing laten, maar nu slechts aanwijzen, hoe weinig onze ministers overeenkomstig hunne beginselen handelen en hoe het altijd het Nederlandsche volk is, dat daarvan het slagoffer wordt.

Toen de minister VAN HALL, vol kwaden luim, dat de Belgen zich niet even gedwee, als zijne onderworpen-geboovige en gerekt-geduldige Nederlanders, onder zijn juk bogen, aan België een' onberaden tarieven-oorlog aandeed, bedacht hij niet, dat het gemakkelijker is met zulke zaken te beginnen, dan ze tot een goed einde te brengen. Zoo ook hier. Op zeer ongunstige voorwaarden werd hij genoodzaakt den vrede te sluiten. Onder deze was juist die, van aan de Belgen een belangrijk aandeel in onzen koloniaalen handel, op gelijken voet als aan onze eigene ingezetenen, te moeten afstaan, iets, derhalve, te moeten toelaten, waarvan men voortdurend de meest heillooze gevolgen voor moederland en koloniën voorspeld had. De onderhandelaars waren verblind genoeg, niet te begrijpen, dat ééne bres in hun stelsel genoegzaam was, om het geheel te doen verloren gaan. Zij ondervinden het nu.

Laatstelijk heeft men in het Engelsche Lagerhuis lord PALMERSTON geïnterpelleerd, waarom Nederland nog niet, overeenkomstig artikel 1 van het traktaat van 17 maart 1824, aan den Engelschen handel dezelfde regten had toegekend als aan den Belgischen, dat is, waarom het dien nog niet op gelijken voet had toegelaten als den Nederlandschen. De minister antwoordde, dat deswege verzoogen aan het Haagsche kabinet gerigt waren en dit

het onderwerp eener onderhandeling uitmaakte. Dat Engeland, daarbij anderen klem en andere waardigheid zal toonen, dan onze minister BAUD, behoeft geen betoog.

Dat Englands aanspraak gegrond is, toont de oppervlakkigste inzage van artikelen 1 en 2 van dat traktaat. Volgens het tweede artikel mag men van vreemde schepen niet meer regten vorderen dan het dubbel van die, waarmee de Nederlandsche belast zijn en wanneer deze onbelast zijn, dan mogen die regten nimmer zes ten honderd te boven gaan. Volgens artikel 1 moeten zij, echter, altijd toegelaten worden op den voet der meest begunstigde natie. Vóór het Belgische traktaat, derhalve, mogt men in Oostindië of het dubbel vorderen van hetgeen onze eigene handelaars betalen moesten, of, als die niets te betalen hadden, zes ten honderd. Nu men, echter, België zoo zeer heeft begunstigd, dat men het gelijk gesteld heeft met Nederland, nu heeft Engeland regt, zich op artikel 1 te beroepen en te eischen, met die meest begunstigde natie gelijkgesteld te worden. En het heeft regt dit te vorderen, zonder dat wij in zijne koloniën op een gelijk regt aanspraak kunnen maken.

Bij het sluiten van het Belgische traktaat en zijne latere verdediging, heeft men beweerd, dat Engeland zulk eenen eisch niet doen kan, dewijl België in 1824, het jaar van het traktaat met Engeland, nog een deel uitmaakte van het koninkrijk der Nederlanden. Doch de contracterende partijen hebben, wanneer zij in haar traktaat van vreemde mogendheden spraken, zeker niet enkel die bedoeld, welke toen een eigen bestaan hadden, maar ook ongetwijfeld die, welke dit later krijgen zouden. Ware het traktaat van 1846 eene regeling der afscheiding van de beide deelen van het vroegere koninkrijk der Nederlanden, het argument der ministers zou hoogst twijfelachtig zijn: nu is het volkomen valsch: want in 1846 was het een traktaat tusschen twee van elkander geheel onafhankelijke mogendheden. Op het voorregt, aan België geschonken, heeft dus ook Engeland aanspraak; zoodra het traktaat bekend werd, heeft men de vordering van Engeland voorspeld en die voorspelling is waarheid geworden.

Engeland zal niet de eenige zijn, welke aldus gelijkstelling met onzen eigenen handel vorderen zal; spoedig zal ook Frankrijk zich doen gelden en ook aan Duitschlands klagten zal men geen' wederstand kunnen bieden. Wat wordt er dan van dat hooggeroemde en onmisbare koloniale handelsstelsel? De ministers, die het voor onontbeerlijk houden, zullen het zich eensklaps uit de handen gewrongen zien, ten gevolge van de dwaze rodomontade van den heer VAN HALL tegen België, die, gewoon alleen met »bedeesde maagden" te doen te hebben, zich eensklaps tegenover mannen bevond.

Wij, voor ons, zijn nimmer bewonderaars van het stelsel, dat met betrekking tot de koloniën gevolgd werd, geweest; wij hebben lang den tijd zien aankomen, dat men zijn uitsluitings-stelsel niet meer zou kunnen volhouden; wij zouden dan ook minder aan de verandering hechten, zoo wij haar niet door handelstractaten zagen invoeren en haar niet als een werk van overtuiging kunnen beschouwen, maar als eenen dwang, ons aangedaan en van welken de eenige schuld de onhandigheid en het onverstand onzer ministers is.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Van de Italiaansche grenzen, 26 juli. Bij gelegenheid van het opsporen en in hechtenis nemen van de aanleggers en deelhebbers in de onlangs te Rome ontdekte zamenzwering, had het volgende eigenaardige voorval plaats. Meer dan 7000 personen hadden zich vereenigd tot het opsporen van een' der hoofdaanleggers, zekeren Minardi (die onder Gregorius XVI een der meest beruchte spionnen was geweest.) De deuren van alle huizen werden bezet, de straten afgesloten en alle voorzorgen genomen, zonder dat het gelukken mogt, hem op het spoor te komen. Eindelijk kwam Cicerovachia op het denkbeeld, Minardi's hond los te laten, die hem dan ook spoedig op het spoor zijns meesters bragt. Men had groot moeite hem aan de woede van het volk te onttrekken en slechts de bij het volk als een heilige vereerde pater Ventura konde het tot bedaren brengen. Genoemden Cicerovachia, wiens naam eigenlijk Angelo Brunelli is, werden tot belooning een feestmaal en eene gouden tabaksdoos aangeboden.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 30 juli. De geëxcommuniceerde vorst Hartsfeldt heeft den 18den deser aan de godsdienstoefening van de gemeente der Dissenters te Leipsig deelgenomen. Bij een' gewoon persoon zou zoodanige stap onopgemerkt zijn gebleven, doch groote verwondering baart het zulks van een' man te vernemen, die in Silesië jaren lang als het wereldlijk hoofd de katholijk-conservatieve rigting gearbeid en de beweging van den tegenwoordigen tijd, zoowel

op het kerkelijk als op het wereldlijk terrein, met zooveel volharding bestreden heeft.

PRUISSEN.

Breslau, 28 juli. De vergaderingen tot het doen van keuzen van stedelijke afgevaardigden hebben andermaal bewezen, dat nog eene ongelooflijke onverschilligheid omtrent alles, wat het publieke leven en streven betreft, de burgerij beheerscht. Van meer dan 4000, tot het doen van keuzen, opgeroepen is nog niet de helft opgekomen. De magistraat heeft nu, in overleg met de vergadering der stedelijke afgevaardigden, eene commissie benoemd, welke belast is met het instellen van een onderzoek naar de redenen, waarom zoovele kiezers in de drie laatste jaren zijn weggebleven en belast tevens met het opleggen, aan de nalatigen, der bij de wet bedreigde straf.

Van den Rijn, 28 juli. Naar men verneemt, zal er te Frankfurt a. M., onder toezigt der Deutsche Bonds vergadering, eene commissie van rechtsgeleerden en deskundigen benoemd worden, belast met de rechtspraak in alle gevallen van nadruk van werken van kunst en wetenschap over alle Bondsstaten.

ENGELAND.

Londen, 28 juli. Heden heeft in de Guildhall te Londen de voorloopige verkiezing van afgevaardigden van Londen voor het Huis der Gemeenten plaats gehad. Al de kandidaten, lord John Russell, de heer Patison, de heer Georges Larpent en de heer Lionel van Rothschild, door de liberalen voorgedragen, en heeren de Masterman, Freshfield, de alderman Johnson, Beyan en Payne, kandidaten van de behoudende partij, waren tegenwoordig en hebben redevoeringen gehouden tot de kiezers. Die van lord John Russell stemde geheel overeen met zijne vroegere verklaringen en hij verkreeg, even als de overige liberale kandidaten, bij de eerste proeve eene groote meerderheid. De kandidaten der conservativen hebben de stemopneming gevraagd, die morgen zal aangevangen.

De kiezervergadering te Halifax, waarin de heer Wood, kanselier van de schatkist, de kiezers zende toespreken, heeft zich door een treurig incident gekenmerkt. De voorzitter der vergadering, een rijk fabrikant, de heer Jonathan Ackroyd, hield de gebruikelijke aanspraak, om de gebruikelijke aanspraak, om den kandidaat sir Ch. Wood aan te bevelen, toen hij, te midden zijner rede, terwilt hij driftig op eene vijandige aanmerking antwoordde, plotseling verbleekte en levenloos nederzeeg; hij was door eene beroerte getroffen.

Londen, 29 juni. De *Standard* verzekert, dat het kabinet voornemens is, bij de heropening van de eerste zitting van het nieuwe Parlement, het voorstel te doen om den income-tax op 5 ten honderd te stellen.

— De *Globe* bevat eene eerste lijst betrekkelijk de 57 bekende verkiezingen. Van dit getal komen er 23 voor de liberale, 15 voor de behoudende partij en 19 voor de aanhangers van Peel. Onder deze laatste is die van sir Robert Peel, die te Tamworth zonder eenigen tegenstand is herkozen.

FRANKRIJK.

Parijs, 30 juli. Men zegt, dat de nieuwe ministeriële veranderingen, waarvan sedert eenige dagen ernstig sprake was, op nieuw zijn uitgesteld. Ondertusschen wordt er niet aan getwijfeld, dat eene ministeriële modificatie weldra tot stand zal komen, aangezien de maarschalk Soult besloten heeft, zich aan de politieke zaken te onttrekken.

— Bij een, heden in den *Moniteur* verschenen, besluit, zijn de dispositiën van het besluit van 28 januari H., betrekkelijk den invoer van granen, maïs, meel en boekweit, tot 31 oktober aanstaande geprovoceerd. Betselde geldt voor den uitvoer van aardappelen, drooge groenten, grutten en zetmeel van alle soort.

— De 17de verjaardag der juli-dagen is onder een ontzettenden toevloed van alle klassen des volks bij het overheerlijkste weder gevierd geworden. Men heeft van geene onaangename voorvallen vernomen.

Binnenlandsche berichten.

's Gravenhage, 31 juli. De beraadslagingen over de begroting zijn voortgezet. Met de 3 sprekers van gisteren hebben 23 leden verklaard het budget te zullen verwerpen op de gronden, die in de verslagen

der afdeelingen zijn uiteengezet, en die hun beletten een *votum van vertrouwen* uit te brengen.

Er hebben dus de volgende leden TEGEN de aanneming der begroting gesproken: Gisteren de heeren: 1. van Rosenthal, 2. van Panhuys en 3. van Twist. — Heden, 31 juli, de heeren: 4. Verwey-Méjan, 5. Uytwerf Sterling, 6. van Heemstra, 7. Gevers, 8. van Dam van Isselt, 9. Anemaet, 10. Storm, 11. Schooneveld, 12. Luzac, 13. de Man, 14. Heloma, 15. de Kempnaer, 16. Boreel van Hoogelanden, 17. Hoffman, 18. van Beek Volkenhoven, 19. Cost Jordens, 20. van Haersolte, 21. Nap, 22. van Rijkevorsel en 23. van Goltstein.

VOOR de aanneming hebben zich verklaard de heeren: 1. van Nagell, 2. Faber van Riemsdijk.

De heer van Dam beantwoordt dien laatste spreker.

Er zijn geene sprekers meer ingeschreven. Z. Exc. de minister van financiën bekomt het woord tot verdediging der begrotingwetten.

Ten slotte wordt hoofdstuk II aangenomen met 34 tegen 24 stemmen.

VOOR hebben gestemd de heeren:

Romme, Jongma, Akerlaken, Kniphorst, Menso, Nagell, Corneli van Leeuwen, Timmers, Beerenbroek, Telting, C. Hooft, Mutsaers, Byleveld, de Beker, Scheerer van Harencaarspel, de Weiche de Hone, van Bleiswijk, Enschedé, Borski, Kien, de Jong, Egter, Lijcklama, Luyben, Hooft, de Man, Modderman, van Naaman, Faber van Riemsdijk, Nederburgh, Star Busman, Gouverneur, Sasse van Isselt.

TEGEN hebben gestemd de heeren: van Dam, van Rosenthal, Nap, van Goltstein, van Panhuys, de Man, Gevers, Schooneveld, Storm, van Rijkevorsel, Verwey-Méjan, de Kempnaer, van Heemstra, Hoffmann, Uytwerf Sterling, Anemaet, Heloma, van Beek Volkenhoven, Luzac, Boreel van Hoogelanden, van Haersolte, Cost Jordens, van Twist, enz.

— Men verzekert, dat de minister van oorlog op het punt staat, om, even als zijn collega voor de marine, eene supplementaire begroting aan te vragen. De motiven van het ministerie van oorlog zouden echter zijn de buitengewone spoed, door dat departement aan den dag gelegd, bij het zenden van troepen naar al die punten onzer landprovinciën, welke door ongeregeligheden tijdelijk zijn verontreinigd geworden. Men zal zich, onder anderen, herinneren, dat de aanvraag om eenige cavallerie, des zaturdags voormiddags van Leeuwarden per expresse te Deventer gekomen, ten gevolge heeft gehad, dat binnen ruim tweemaal vier- en twintig uren een detachement cavallerie van Deventer te Leeuwarden is binnengerukt.

— Naar men verneemt, zal nog in deze zitting der Staten-Generaal een nieuw ontwerp van wet, houdende titel vier van het 1ste boek van het Wetboek van Strafrecht, ter vervanging van den door de Staten-Generaal verworpen titel, worden aangeboden. Na afloop der begroting verwacht men, behalve de behandeling van het ontwerp van wet ter volgorde aan artikel 6 der grondwet, ook een ontwerp van wet omtrent de pasmunt en de behandeling van het ontwerp van wet omtrent de landdrukkerij.

— Men verzekert ons, dat dezer dagen door de arrondissements-regent te Brielle eene geregelijke vervolging is ingesteld tegen een' roomsch-katholijk pastoor eener gemeente in dat arrondissement, ter sake van in eene kerkelijke rede zich strafbare uitdrukkingen te hebben veroorloofd tegen de bestaande orde van zaken en het openbaar gezag.

Kampen, 24 juli. De aardappelschikte neemt sinds eenige dagen in onze omstreken eene verontrustende wending. In IJsselmuiden zijn reeds teelers, die op niet meer dan een derde van den oogst rekenen. Te Zalk, Veekaten, Wilsom neemt de kwaal ook hand over hand toe, zoowel onder de late als vroege soorten. (K. C)

Arnhem, 3 aug. Aangaande de beweegredenen voor de reis des konings van Württemberg naar 's Hage, kan ik u uit goede bron mededeelen, dat dezelfde met het vaste besluit des prinses van Oranje, om af te zien van de kroon, in nauw verband staat. De prinses is niet bloot voor zich-zelve over dit besluit bezorgd, maar zij ziet daarin tevens een' inbreuk op de regten van haar oudsten zoon, den toekomstigen kroonprins. Op haar dringend verlangen, heeft

zich de koning van Württemberg herwaarts begeven, met het doel, om zijn' schoonzoon tot andere gedachten te brengen. (Kölnische Zig.)

— Uit de jongste Fransche bladen nemen wij het volgende over:

— Volgens de opgave van de *Globe* omtrent de verkiezingen, telt men op 159 (bekende) verkiezingen er 88 behoorende tot de liberale partij, 38 tot die der Peelisten en slechts 33 tot die der protectionisten.

— Ziehier, in welke bewoordingen lord John Russell gesproken heeft over de verkiezing van den heer Rothschild, in zijne aanspraak, heden gehouden tot de kiezers der stad Londen:

»Mijne heeren! Ik wil thans een ander punt bespreken, de zege der beginselen van vrijheid van godsdienst. (Daverende toejuichingen). Ik acht mij gelukkig te kunnen zeggen, dat, hoewel deze stap van vooruitgang niet zoo spoedig en snel gedaan is als in de kwestie, waarop ik hier het oog heb, (die der handelsvrijheid, namelijk) ik evenwel niet af kan, mij te verplaatsen in een' vroegeren tijd, welke nauwelijks veertig jaren vorteden is, een' tijd, toen de godsdienstige onverdraagzaamheid haar toppunt had bereikt en toen zij, onder het voorwendsel van haat tegen het papisme, zich geheel en al overgaf aan al hare zucht tot overheersching, een' tijd, toen de onwetendheid en onbekwaamheid der dissidenten een' troon oprigteden voor de ongerechtigheid en tiranni en sulks te midden van een' vrij volk.

»Die tijd, mijnheeren! is voorbij, want, met de verkiezing des heeren Rothschild, is het oogenblik gekomen, dat de laatste sporen der godsdienstige onverdraagzaamheid zullen verdwijnen en voortaan zullen de leden van alle gezindheden het recht hebben, hetwelk aan een' vrij volk toekomt, om de kroon te dienen of hante medeburgers te vertegenwoordigen, zonder aanzien des geloofs. Is het te betwijfelen, mijne heeren! dat de door de kiezers ingenomene stelling een' grooten en beslissenden invloed zal uitoefenen en dat wij in het volgende Parlement, hetwelk wij den roem hadden op te rigten en af te kondigen, zullen aanschouwen het voltooide grootsche gebouw van burgervrijheid, handelsvrijheid en godsdienst-vrijheid? (Donderende toejuichingen.)

— De officiële *Pruisische Zig.* logenstraf, als volgt, het bericht der aartshertogelijke bevelen men onlangs gemeld heeft, dat de keizer van Rusland met den koning van Pruisen, ten behoeve van dezen, zou hebben aangegaan:

»Sedert eenigen tijd spreken de dagbladen van eene som, welke aan het Pruisische gouvernement ter leen zou zijn aangeboden geworden. Volgens eenigen, zou het beweerde gold reeds aangekomen, volgens anderen, zou het op weg zijn en volgens weer anderen, zou het aanbod formeel van de hand zijn gewezen. Men heeft zich al verder in beschouwingen verdiept over de aanwending, het gebruik, dezer gelden en beweerd, dat zij zouden bestemd zijn voor den aanleg van den Pruisischen oostelijken spoorweg. Men had beter gedaan, indien men zich de vraag gesteld hadde of het verkelijk sprake ware van een' leening. Wij kunnen deze vraag ten stelligste ontkennend beantwoorden. Er heeft noch aanvraag om geld, noch aanbod van geld, derhalve, noch weigering van zulk aanbod plaats gehad. De gansche zaak is slechts het versneld van den een' of anderen correspondent, welke de drukpers een' spraakje heeft willen diets maken.

— De *Politique* meldt, dat de vrienden des heeren Rogier het nog lang niet eens zijn omtrent de personen, noch omtrent het programma van dat kabinet.

Indien wij, intusschen wel onderrigt zijn, zou de komst des heeren Lebeau in het ministerie thans eene nijgemaakte zaak zijn, alleen zou er nog slechts moeten bepaald worden, met welke portefeuilles hij zich zal belasten.

— Men schrijft uit *Parijs*, d. d. 31 juli: De prins Jérôme Bonaparte, welke gisteren zich nog te Brussel bevond, ontvingt zoo even verlof van het Fransche gouvernement, om zich, met zijn' zoon, in Frankrijk te mogen vestigen.

— Een buitengewoon koerier brengt heden depeches mede van den graaf Rossi. Deze depeches, zegt men, behelzen het bericht, dat de kardinaal Ferrero te Rome aangekomen was en dat hij de afgevaardigden der provinciën tegen den 2den augustus v. k. had doen oproepen. Dit bericht is van hoog belang.

Men zegt, dat de koning van Denemarken aan de verschillende mogendheden zou hebben doen aangegeven, dat het huwelijk van den kroonprins met de prinses Charlotte van Zweden vastgesteld is. Men weet, dat de prins van Denemarken reeds voor de tweede maal eene echtscheiding heeft aangegeven.

Men schrijft uit Madrid d. d. 26 juli. De ministers van financiën en justitie zijn gisteren avond van la Granja teruggekeerd. De voorzitter van den raad wordt heden terugverwacht.

De koning is heden te Madrid aangekomen, om zijne jonge broeders te bezoeken; hij zal van daar het middagmaal op het Pardo gaan nuttigen.

Men heeft opgemerkt, dat, na den koninklijken handkuss de heer Bulwer en de hertog van Glucksberg den geheelen avond in de tuinen van la Granja samen rondgewandeld hebben, vertrouwelijk gearmd gaande.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, — jult.

Terwijl, naar de dagbladen melden, te Luxemburg, op bijzonder bevel des groothertogs, de officieren van zijn bondscoutingent schier ongelooflijke eerbewijzen hebben toegebracht aan den bisschop, die, naar men zegt, even als de geestelijkheid uit de arrondissementen Tilburg en 's Hertogenbosch, meer rechtstreeks gehoor geeft aan den invloed van generaal ROOZBAAR, het hoofd der jesuiten, — zoo acht ik het niet onbelangrijk te doen opmerken, hoe, deser dagen, het voornaamste blad van Rome, het orgaan der huidige pauselijke regering, *Il Contemporaneo*, zich omtrent de jesuiten uitsluit:

»Eenige bewonderaars nogtans (zegt gemeld blad, in deszelfs nummer van den 17den juli) een onmatige vriend der jesuiten gingen steeds voort in het verwarren en vermengen deser twee denkbeelden: Jesuitismus en Catholicismus; — eenigen volhardden bij het verwarren van twee volstrekt verschillende zaken, *«sto' nadeel en schandaal der geloovigen.»* (*«Alcuni ammiratori però ed amici intemperanti de' Gesuiti continuarono sempre a confondere e mescolare insieme queste due idee: gesuitismo e cattolicismo.»* *«Alcuni persistono in confondere due cose raffatto distinte, con detrimento e scandalo dei fedeli.»*)

Ook hier was men niet weinig verontwaardigd over de stem, welke de Haarlemsche couranter en lettergieter *«somma»* uitbragt bij gelegenheid, dat de Tweede Kamer besloot, het adres van den heer *«somma»* en andere drukkers en uitgeverij van den minister van justitie te verzenden. Menigeen hoorde ik alstoen zeggen: *«Ik zeg die «onderwijzer-kraan», waarvan die «vrijzetter»-kranen drukker leeft, reeds lang hebben afgeschaf, indien niet mijne vrouw, mijne zuster, mijne dochters gaarne de advertentiën lezen harer gehuwde of bevallen bekenden: maar nu wordt het mij te erg; en als *«somma»* zegt: «weg met de vrije pers»; dan zeg ik: «weg met *«somma»*'s Oprecht!»* — Dit besluit, hetwelk menigen Nederlander, of Nederlanders, zou kunnen grieven, deed mij nadenken, of er niets op te vinden ware, om dezelve schadeloos te stellen voor de ontbering met welke het *«somma»* bedrukt. In *«somma»*, wat ik, behuurd, verbehoort, heb, heb. Laten eenige onafhankelijke bladen, bij voorbeeld het *Handelsblad*, de *Nieuwe Rotterdamse Courant* en de *Arnhemse Courant* overeenkomen, om elkanders advertentiën van huwelijken, geboorten en sterfgevallen onder hunne berigten op te nemen. Zoodat, bij voorbeeld, de *Arnhemse Courant*, onder de rubriek *Arnhem*, vermelden zou: *«Luidens advertentiën in het Handelsblad, zijn gehuwd . . . bevallen . . . overleden; luidens advertentiën in de Nieuwe Rotterdamse Courant gehuwd . . . bevallen . . . overleden . . .»* De *Nieuwe Rotterdamse Courant* en het *Handelsblad* eveneens handelende, zou, zeer natuurlijk, eene advertentie van bovengemelden aard eene driedubbele publiciteit erlangen, zonder dat het den adverteerder iets meerder kosten zou dan thans zijne advertentie in één dagblad kost. De dames, welke de bedoelde aankondigingen niet zoozeer belangstelling koreken, behoeven dan slechts één der verbonden dagbladen op te nemen, om de advertentiën van al dezelve te kan-

nen gemeten; — en alzo zal het gemis van den *Oprecht Haarlemmer* ruimschoots zijn vergoed.

Men weet, dat, bij de laatste verkiezingen der provinciale staten van Gelderland, ook de heer RAU in aanmerking is gekomen; bij die gelegenheid merkt, meen ik, het *Handelsblad* aan, dat de heer RAU, in weerwil der «uilstekende bekwaamheden», welke hij mag bezitten, niet geschikt schijnt tot volksvertegenwoordiger. Ik vraag: welke bewijzen van uitstekende kunde heeft mr. s. RAU, thans vice-president van het Geldersche hof, vroeger lid der Arnhemse rechtbank, ooit gegeven? Ik vraag dit, dewijl voormelde heer in Arnhem omstreken vrij algemeen voor een man van groote kunde doorgaat. De heer RAU heeft, voor zover ik weet, nimmer iets in het licht gegeven, heeft nooit in het openbaar gesproken; uitgezonderd den korten tijd, toen hij lid der dubbele Kamer was en de doublure van zijnen vriend, jonkheer van RAPPAUD, daarstelde. Zijne redevoering behelste niets merkwaardigs; het was een maneschijntje van *«la science politique»* en van *«don astro de la science»*, *«Politique desage de ses illusions libérales»*; stroef, stijf en vervelend als een artikel van *«Voyeur»*, die nog slechts van het *Journal de la Haye* leeft. Maar, zegt men, het is niet als publicist, noch staatsman, het is als rechtgeleerde, dat de heer RAU voor een man van meer dan gewone kunde doorgaat. Ik herhaal mijne vraag: waarom? Welke bewijzen heeft hij ooit van rechtgeleerdheid gegeven? — Ik weet wel, dat hij, onder anderen, deelgenomen heeft aan het arrest, *«welk den heer TITMUS laatstelijk condemneerde; maar dat arrest is, gelijk meer andere Geldersche arresten, door den Hoogen Raad vernietigd. Pleit dit voor de kunde van den heer mr. J. RAU?»*

Mijnheer RAU is een ernstig man, die weinig en dogmatisch spreekt, die lang is en regt op gaat en daarbij is hij, het is waar, een zeer wellevend en beleefd man. Zalke personen gaan over het algemeen in Nederland voor knappe menschen door. Wanneer zij daarbij eenig geheugen bezitten en wat plaatsen uit de Pandecten en het Wetboek aanhalen kunnen, zoo bekomen zij den naam van groote geleerdheid.

Jugendenstukken.

Het placet.

Een incident, waarop wij weinig waren voorbereid, heeft weder voor onbepaalden tijd de regeling en in werking brengen der lang gewenschte strafwetgeving doen mistellen. Zelden heeft onze parlementaire geschiedenis een voorbeeld opgeleverd, althans in de laatste jaren, van meer hartstogtelijke discussie, zelfs bij die leden der vertegenwoordiging, welke steeds den mond vol plegen te hebben van *«beradigdheid»*, en welke juist daarom, van *«flauwheid»* en *«gedweheid»* worden beticht. Een droevig bewijs hoe gevoelig de zenuw is van seete-ijver bij onze natie.

De schrijver deser regelen deelt in geen enkel opzigt die gevoeligheid, en meent op een zeer onpartijdig standpunt te staan; hij behoort noch tot de katholieke, noch tot een der protestantsche gezindheden; hij is eerbiedig een jood, met gelijke liefde voor roomsch en onroomsch bejebt.

Protestanten en Katholieken, wilt gij het onpartijdig oordeel van een jood vernemen over het, van weerszijden niet zonder *«hate»*, gevoerde pleit? Welken dan!

Zoo ik dit stuk ter plaatsing zende in de *Arnhemse Courant*, doe ik het, dewijl dat blad door beide partijen gelezen en op prijs wordt gesteld; geenszins, echter, dewijl ik kon instemmen met de, in mijn oog, onverklaarbare gevoelens, in het hoofdartikel van bedoelde courant den 25sten juli uitgedrukt. Mijne onpartijdige beschouwing wijkt daar ten eenemale van af.

Kerkgenootschappen in den staat zijn niet anders dan zedelijke lichamen, in hun doen en laten gebonden en onderworpen aan de wetten en het gezag van den staat, gelijk elk ander zedelijk ligchaam. Het staatsbelang, waakraam voor elk lid, duldt niet, dat zich lichamen vormen, welke van de algemeen gestelde regelen afwijken. Elk zedelijk ligchaam met wat doel ook opgericht, naamloze vennootschappen van handel en nijverheid, spoorweg-maatschappijen, enz., moeten zich, als voorwaarde van hun be-

staan, tot het staatsgezag wenden om concessie op hun ontwerp; dat staatsgezag toelst hun ontwerp aan de wetten en vooral ook aan de belangen des lands, en verleent eerst dan zijn *«placet»*, als er geen strijd schijnt te bestaan. Van dien regel lijden zeker wel het minst van allen de kerkgenootschappen uitzondering; want zij grijpen het diepst in de staatsbelangen in.

Deze algemeen erkende en aangenomene beginsels worden rechtstreeks in het bedoelde hoofdartikel dezer courant van 25 juli gehuldigd. Wij lezen daar:

»Wij kunnen zeer goed begrijpen, dat men wil, dat de regels voor kerkelijke gezindheden, even als voor andere zedelijke lichamen, *«om geldig te wezen, door de regering zullen moeten erkend zijn.»* Wij kunnen zeer goed begrijpen, dat men het in acht nemen dier bepaling door eene straf tracht te verzekeren.

Welnu, moet daaruit niet volgen eene volkomen goedkeuring van de houding der Tweede Kamer, en van hareu aandrang tot handhaving der strafbepalingen ten opzichte van het placet?

Ons komt het spo voor. De *Arnhemse Courant* bestrijdt, evenwel, die gevolgtrekking ten sterkste, op den éénigen grond: *«dat zoodanige strafbepaling alle gezindheden zonder onderscheid behoort te zien, en niet bepaald vijandig tegen eene enkele behoort gericht te worden.»* Wij antwoorden op die bedenking, welke gewigt schijnt te hebben; dat slechts eene enkele zindheid in de *«mogelykheid»* verkeert die strafbepaling te overtreden; dat zij dus slechts bij uitsluiting tegen deze kan en behoort gericht te worden, daar de andere gezindheden in de *«volstrekte onmogelykheid»* verkeeren, die delicten te begaan. Of zou men geene strafbepalingen stellen tegen ontrouwe notarissen of deurwaarders, op grond, dat niet alle burgers van den staat gelijkelijk door die straffen kunnen getroffen worden? Immers, alleen voor die ambtenaren bestaat mogelijkheid van overtreding in hun ambt.

Het is het natuurlijk gevolg van hunnen exceptionelen toestand als ambtenaar. De katholieke geestelijkheid verkeert, dunkt mij, in gelijken exceptionelen toestand, ten opzichte van het placet, dewijl alleen de katholieke kerk aan een *«buitenlandsch»* gezag gehoorzaamt.

De protestanten eerbiedigen, als hoogst gezag in kerkelijke zaken, de algemeene synode, welke onder onmiddellijk bestuur des ministers staat; de kerkreglementen zijn van de regering-zelve afkomstig, door den koning uitgevaardigd, alzoo zijn wel degelijk de *«regels voor dit zedelijk ligchaam door de regering erkend.»* Provinciale kollegiën hebben het toezigt over de administratie der kerkelijke fondsen, en de provinciale reglementen, deswege opgemaakt, zijn bij koninklijke besluiten goedgekeurd en bevestigd.

Wij joden staan onder hetzelfde toezigt der regering; de protestantsche minister is ook ons opperhoofd.

Niet alzo echter de katholieken; deze maken eene uitzondering, en erkennen alleenlijk het gezag van Rome. De katholieke kerk, als zedelijk ligchaam, staat buiten alle toezigt der regering; hunne kerkelijke fondsen, ja zelfs hunne armenkassen, worden bestuurd zonder dat eenig staatsgezag bekeer of toezigt oefent. De regelen voor het zedelijk ligchaam der katholieke kerk worden, geheel buiten de regering om, voorgeschreven en toegepast.

In onze onpartijdigheid beschouwen wij de roomsche kerk alleen als een zedelijk ligchaam en hebben wij enkel het oog op de natuurlijke gevolgen, uit dien regtbestand voortvloeyende. Wij betrouwen de verwijzen aan die kerk gedaan; alsof zij naar heerschappij zou streven, even als wij den onvoorzamen stap der Amsterdamsche provincialen betrouwen, welke hunnen geestelijken invloed hebben trachten aan te wenden bij de leden der Tweede Kamer, met blijkbaar vijandige gezindheid, tegen hunne andere denkende mede-christenen. Wij betrouwen het, dat geestelijken, als zoodanig, hunne stem hebben verheven bij een onderwerp van louter staatsregt; want wij zeggen het den heer de *«somma»* volmondig na: (1) *«De stem toch der goddienstleeraren in het wereldlijke, van welke gezindheid ook, is steeds noodlottig, steeds de vrijheid schen-»* (1) In zijn opstel over de staten van Gelderland enz. Rechtgeleerde jaarboeken van 1818, 1819 en van 1820 van dit jaar, pag. 249.

dende; want zij is partijdig." — Naar ons oordeel nu, had het geheele vraagpunt van het *placet* nooit van het wereldlijk terrein moeten worden overgebracht. Alleen over beginselen van wetgeving en regt had in onze Tweede Kamer de discussie behooren te loopen, niet over godsdienstige beschouwingen. Staatslieden behooren, als zoodanig, geene godsdienst te kennen.

Na deze uitweiding keer ik tot de regtsvraag terug, of het zedelijk ligchaam der roomsche kerk niet terecht verplicht wordt, de haar uit Rome voorgeschreven regelen aan de goedkeuring der regering te onderwerpen? — Deswege kan, dunkt ons, geen twijfel bestaan. Terwijl de regelen voor alle andere kerkgenootschappen van de regering uitgaan; staat alleen die kerk op een afzonderlijk standpunt; het is erkend en toegegeven, dat voor elk *zedelijk ligchaam*, zonder onderscheid, de toestemming der regering gevorderd wordt, als voorwaarde van bestaan; de eenvoudigste naamlooze vennootschap mag geene de minste verandering in hare statuten maken zonder des konings goedkeuring — waarom zou dan de katholieke kerk alleen het voorrecht genieten om van alle toezigt ontheven te zijn? — Reeds nu wordt zij bestuurd naar zelf gestelde regels, terwijl voor de andere kerkgenootschappen die regels door het staatsgezag worden gesteld; is het dan niet regtmatig en juist, dat die regels althans onderworpen worden aan de goedkeuring des konings, gelijk die van iedere andere maatschappij?

Is het ondenkbaar, dat de bevelen, van Rome uitgaande, strijdig konden zijn met onze wetten of onze staatsbelangen? — Men bepale zich bij louter regtspunt. Wie zich herinnert wat, een paar jaar geleden, in Pruisen is voorgevallen ten opzichte der gemengde huwelijken en de daardoor veroorzaakte spanning, gevoelt al dadelijk, dat de kerk in vele punten in het maatschappelijke leven ingrijpt. Mag de staat toelaten, dat de regelen van een kerkgenootschap afwijken van zijne wetten, of zijne belangen schaden? Zeker, neen.

Ik moet bekennen, dat ik het gewigt der opmerking niet gevoel, door vele leden der Kamer geopperd, dat, namelijk de bepaling oopens het *placet* thans oerbodig zijn zou, daar toch de voorschriften van Rome genoegzaam door de dagbladen oopenbaar worden gemaakt. — Het is hier, dunkt mij, de vraag niet, om de *openbaarheid* dier voorschriften en bevelen te keer te gaan door eene weigering van het *placet*, maar om de *zelve geldigheid* te betwisten. Het is hier te doen om het regtsbeginsel. De roomsche kerk, als zedelijk ligchaam in onzen staat gevestigd, moet weten, dat de haar gestelde regelen eerst dan *geldig* zijn, als zij de goedkeuring onzer regering verworven hebben; en zij moet die voorschriften en bevelen, uit Rome haar toegezonden, noch in den gebruikelijken vorm uitvaardigen, noch ook erkennen; zij moet die *comme non avenue* beschouwen, zoolang het *placet* des konings ontbreekt of geweigerd is. Overtreding daarvan behoort te worden gestraft; want wat baten regtsbeginselen als de magt ontbreekt om de zelve te handhaven?

Alleen uit dit oogpunt moet de verlangde strafbepaling beschouwd worden; zij moet niets anders zijn dan eene sanctie van het regtsbeginsel, hetwelk de *statuten* der roomsche kerk, even als van ieder ander zedelijk ligchaam, aan de erkenning der regering onderwerpt; zij moet niet anders zijn dan de sanctie van het regtsbeginsel hetwelk aan het roomsche kerkgenootschap verbiedt, geheel van het staatsgezag *onafhankelijk*, mogelijk met het staatsbelang stijfde regelen, als geldig te erkennen en op te volgen. De handhaving van dat regtsbeginsel was, dunkt mij, wel eene levendige discussie en eene verwerping der wetboeken waard; jammer, dat dit beginsel, als het ware versmoord door bijkomende, niet zonder hartstogt aangedrongene beschouwingen, niet gaaf en rein uit de gevoerde discussie is in het oog gesprongen.

(Wij hebben, en, zoo wij gelooven, met volkomen grond, ons verontwaardigd over de onverdraagzaamheid der protestantsche Kamerleden, die enkel straffen wenschten bepaald te zien tegen de katholieke geestelijken, welke, zonder goedkeuring des konings, kerkelijke regels zouden hebben afgekondigd, maar geheel zwegen van het geval, dat andere godsdienstige gezindheden bepalingen hadden vastgesteld en in werking gebragt zonder toelating van het bestuur.

Elk zedelijk ligchaam stelt zelf zijne regelen, maar het is even pligtmatig als loijaal, dat het die ter kennisne brengt van het staatsgezag. Wanneer men daartegen strafbepalingen meent te moeten maken, behooren die evenzeer geschreven te zijn tegen protestantsche leeraars, die dit gebod overtreden, als tegen de katholieke geestelijken. De een kan hier even goed dwalen als de ander. Het is geheel onjuist, te zeggen, dat dit alleen van de zijde der katholieken mogelijk is. Waarom zouden niet even goed besluiten der synode door protestantsche geestelijken kunnen afgekondigd worden, vóórdat zij de goedkeuring des konings hadden, als pauselijke bullen door katholieken? Wie zal zulk een geval zelfs voor onwaarschijnlijk houden, wanneer hij de aanmaating der Amsterdamsche predikanten en hunne tusschenkomst in zaken van regering gadeslaat? Waar is tegen zulk eene afkondiging of mededeeling gewaakt? waar zijn straffen bepaald?

en was het dan geen bewijs van onverdraagzaamheid, geene schending der gelijkheid van allen voor de wet, dat men hiertegen geene straffen vroeg, maar uitsluitend tegen katholieke geestelijken?

Zoo dus het *placet* noodzakelijk is, is het dit niet minder bij protestanten dan bij katholieke en andere gezindheden. De katholieke kerk verkeert inderdaad niet in dien exceptionelen toestand, in welken de *inzender* waant. Gelijk de heer VAN ZUYLEN met het toezigt over de Israëlitische belast is, om bij de gezindheid des schrijvers te blijven, zoo is de heer VAN SON dit met betrekking tot de katholieke kerk. Meent men, dat aan de regeling van de betrekking der katholieke kerk tot den staat iets ontbreekt, zoo is dit het gevolg van het gemis van een concordaat: wij verdedigden reeds daarom in 1842 het sluiten daarvan; maar protestantsche ijverars, die de zaken niet doorzagen, beletteden de regering het vervullen van eenen volstrekten pligt.

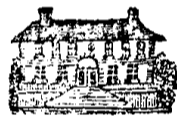
Ook in het bovenstaande stuk droomt men van eene Nederlandsche katholieke kerk; maar men let niet op, dat men aldus de katholieken dwingt, den grondslag hunner kerk weg te rukken; of is deze eene andere dan hare éénheid en algemeenheid? Eene Nederlandsche katholieke kerk is een onding, want de adjectiva spreken elkander tegen. — Het is dan ook geheel onjuist, den paus een *buitenlandsch* gezag te noemen. De paus, als hoofd van den Kerkelijken Staat, is zeker eene buitenlandsche mogendheid; maar als hoofd der katholieke kerk is hij overal en zeker geen buitenlandsch gezag.

De betrekking der zedelijke lichamen tot den staat eischt eene opzettelijke regeling; tot hiertoe heeft deze nog niet plaats gehad. Was het nu geene verbreking van die gelijkheid voor de wet, welke aan alle burgers toekomt, wanneer men omtrent een enkel slechts bepalingen maakt en tegen hare overtreding straffen stelt?

Bovendien is de vraag van een zeer ondergeschikt belang en geenerlei grond tot afstemming van die titels, in welke de straf geene plaats zou vinden. Wanneer men tot afstemming in de miskenning van de hoogste beginselen van het strafregt, in het dooden van het heiligste regt van den burger, de vrijheid van spreken en schrijven, geenen grond vond, — bewijst het dan iets anders dan bekrompenheid en onverdraagzaamheid, dien in het gemis eener bepaling omtrent de afkondiging, zonder verlof, van pauselijke bullen te vinden? Hangt daarvan het bestaan des vaderlands, hangt daarvan de voortreffelijkheid van het Strafwetboek af? Waarlijk, als Nederlander heeft men regt, zich over het gebeurde op dit punt te schamen.) (RED.)

Advertentiën.

PUBLIEKE VERPACHTING

van drie BOEREN-HOFSTEDEN, éene KARMANSPLAATS en twee DAGLOONERSWONINGEN in de Heerlijkheid Doorwerth.

Bovenstaande verpachting zal, in den loop der maand Augustus aausaande, op nader te bepalen dag en uur, plaats hebben. De voorwaarden zullen, van af den 5den Augustus eerstkomende, gedurende 14 dagen, ter visie liggen in de Herberg de Zalmen, te Doorwerth; waar tevens schriftelijke informatiën op franco aanvraag, onder Letter D., zijn te bekomen.

In het Logement den Vergulden

Arend, te Arnhem, zal, op Dingsdag 3 Augustus 1847, bij inzet, en veertien dagen later, den 17den Augustus, bij toeslag, telkens des avonds ten zeven ure, in het openbaar worden verkocht:

Een kapitaal, ruim, stevig gebouwd en goed onderhouden HUIS, waarin sedert zeer vele jaren een voordeelige Manufactuurwinkel gehouden wordt en nog bestaat, met OPEN PLAATS en TUIN, staande te Arnhem, tusschen de Rijn- en Velper-Barrière, in de Ketelstraat, Wijk E, No. 55, met Achteruitgang in de Heijendaalsteeg, bewoond door den Eigenaar, den Heer J. J. BOSSERT.

Dit pand, door ligging op eenen der levendigste standen der Stad en de grootte van het terrein, geschikt voor het houden van WINKEL en het DRIJVEN van elken anderen HANDEL, alsmede, om tot particulier Huis te dienen, is te aanvaarden lo. November 1847, en te zien elken voormiddag gedurende de laatste week vóór den dag van den inzet en dien van den toeslag.

Nadere inlichtingen te bevragen ten Kantore van Mr. W. H. TAAIJ, Notaris te Arnhem, met de veilingen belast.

Uit de Hand te Koop of te Huur:

Een zeer aanzienlijk en aangenaam gelegen BUITENVERBLIJF, in de korte nabijheid van eene der voornaamste Geldersche Steden, bestaande in HEERENHUIZING, voorzien van vier BENEDEN-KAMERS, SLAAPVERTREKJE, ZOLDER, Kelder, KEUKEN en alles wat, zoowel voor Winter- als Zomer-Verblijf gevorderd kan worden. Voorts BOUMANS-WONING, aparte STALLING, KOETSHUIS, grooten TUIN, beplant met de exquisite VRUCHTBOOMEN, waarvan de opbrengst alleen gemiddeld f200 'sjaars kan opbrengen, terwijl beboorlijke WANDELINGEN deze Buitenplaats omgeven tot aan eenen der groote Straatwegen. — Geheel groot ruim zeven Bunders, en de huurprijs 's jaarlijks f400.

Hierop reflecterenden vervoegen zich, onder Letter R., bij den Boekhandelaar W. J. KRUIJT, te Arnhem. — Brieven franco.

† † † Bij akte, d. d. den 1sten Julij 1847, † † voor den te Arnhem standplaats hebbenden Notaris Mr. GERARD VAN ECK verleden, is eene VENNOOTSCHAP opgericht, onder den naam van de *Arnhemse Verzekerings-Maatschappij* tegen Brandschade, welke op den 1sten Januarij 1848 eenen aanvang zal nemen en ten doel heeft, om voor eene vaste premie de verplichting over te nemen van alle betalingen voor Brandschade en administratie-kosten, welke gevorderd kunnen worden van bij de onderlinge Brandwaarborg-Maatschappijen te Arnhem ingeschrevene waarden, waarvan een afschrift met de Koninklijke bewilliging geplaatst is in de *Nederlandsche Staats-Courant* van Zondag den 1sten en Maandag den 2den Augustus II., Nummer honderd tachtig.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan het laatste lid van Artikel 38 in verband met Artikel 28 van het Wetboek van Koophandel.

Zes één-jarige ZWANEN. — Te bevragen bij G. BOUMAN, Tuinman te Wageningen.

VAN ZOEST EN ZOON, aan den Velschen Weg, berigten hunne geëerde Begunstigers, dat zij voorzien zijn van eene schoone partij *Haarlemmer BOLGEWASSEN*, bestaande in HYACINTHEN, TULPEN, NARCISSEN enz., geschikt zoowel voor de kamer als opengrond, welke tegen vaste prijzen, à contant, geveerdredigd naar de zwarte, alsmede naar de soorten der Bollen, bij hen zijn te bekomen; belovende eene prompte en soliede bediening.

De ondergeteekende, Depôt-Houder van Piano's der *Parijsche en Londensche Fabrieken* des Heeren P. ERARD, voor de Provincie Gelderland, heeft weder nieuwe, in smaakvolle bewerking en gelijkheid van Toon uitmuntende PERPENDICULAIRE en OBLIQUE PIANO'S ontvangen, tot welker bezigtiging hij zijne geëerde begunstigers bij dezen uitnodigt. Hij neemt ook Piano's in RUILING, en staat voor de nieuwe, bij hem verkrijgbare, volgens den wensch van den Heer ERARD, ten minste drie jaren in.

Zes octaafs ingeruilde PIANO'S te koop voor f100 tot f200.

W. STRAATMAN, Pianomaker en Stemmer, Oeverstraat, No. 157, te Arnhem.

De Tandmeester LEHMAN JOSEPH SON

zal tot den 9den Augustus logeren te Arnhem in het *Hôtel der Nederlanden*; — en vervolgens te Zutphen in de *Keizers-Kroon*.

Rijn-Stoomboot-vaart. KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim, Straatsburg en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, des morgens ten 6 ure, (precies) om nog denzelfden avond te Keulen aan te komen.

Deze dienst sluit zich te Duisburg aan den *Köln-Mindener-Spoorweg* en biedt alzoo eene zekere gelegenheid, om tegen 8 uur 30 minuten des avonds te Keulen aan te komen, en met de om 9½ uur van daar vertrekkende Boot dezer Maatschappij naar Coblenz, Mainz, Mannheim en Straatsburg verder te kunnen reizen, wordende naar al deze plaatsen directe en Personaal-Kaarten afgegeven, welke groot voordelen aanbieden.

Aankomst te Arnhem des avonds omstreeks zes ure, in correspondentie met den laatsten Spoorrein naar Amsterdam en Diligences naar Nijmegen en Zutphen.

Door deze gelegenheid is het mogelijk goederen van Amsterdam naar Keulen in twee, naar Mainz en Frankfort in drie, naar Mannheim, in drie en een halven, en naar Straatsburg in vier en een halven dag te verzenden.

Nadere inlichtingen, zoo ook het Tarief van de vrachten, in eens van Amsterdam tot Straatsburg en alle tusschen gelegene plaatsen, zijn te bekomen bij den ondergeteekende te Arnhem, de Factorij der Nederlandsche Rijn-Spoorweg te Amsterdam en door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie Maatschappij (JONKER) Arnhem, Junij 1847.

H. BUDE, G. J. Z.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 2 Aug. 2 El 2 Palm 3 Duim; gew. 11 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.